

Саветодавна комисија за људска права

ТСС зграда Д-12, седиште мисије УНМИК-а, Приштина, Косово, електронска пошта hrar-unmik@un.org, телефон +381 (0)38 504 604 локал 5182

ОДЛУКА

Датум усвајања: 10. мај 2012. године

Предмети бр. 58/09, 59/09, 60/09, 61/09, 62/09, 215/09 и 217/09

Жаклина МИШЉЕН, Плана ФОЛИЋ, Слађана ФОЛИЋ, Саво ФОЛИЋ, гђа Слободанка ФОЛИЋ, Видна ЈЕВРИЋ и Жарко ФОЛИЋ

против

УНМИК-а

Саветодавна комисија за људска права, на заседању одржаном 10. маја 2012. године, уз присуство следећих чланова:

г. Марека НОВИЦКОГ, председавајућег
г. Пола ЛЕМЕНСА
гђе Кристин ЧИНКИН

Уз помоћ

г. Андреја АНТОНОВА, извршног службеника

Узевши у обзир изнад поменућу жалбу, уложену сагласно члану 1.2 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, од 23. марта 2006. године о оснивању Саветодавне комисије за људска права,

Након већања, одлучила је следеће:

I. ПОСТУПАК ПРЕД КОМИСИЈОМ

1. Жалбе гђе Жаклине Мишљен (предмет бр. 58/09), гђе Плана Фолић (предмет бр. 59/09), гђе Слађане Фолић (предмет бр. 60/09), г. Сава Фолића (предмет бр. 61/09), гђе Слободанке Фолић (предмет бр. 62/09) и г. Жарка Фолића (предмет бр. 217/09) уложене су 15. априла 2009. године и уписане су 30. априла 2009. године. Жалба гђе Видне Јеврић (предмет бр. 215/09) уложена је 1. априла 2009. и уписана је 30. априла 2009. године.
2. Дана 12. септембра 2009. године, Комисија је одлучила да споји предмете бр. 59/09, 60/09, 61/09 и 62/09 сходно правилу 20 Пословника Комисије.

3. Дана 24. октобра 2009. године, Комисија је одлучила да споји предмет бр. 58/09 са већ спојеним предметима бр. 59/09, 60/09, 61/09 и 62/09 сходно правилу 20 Пословника Комисије.
4. Дана 23. децембра 2009. године, Комисија је затражила додатне информације од жалилаца у предметима бр. 215/09 и 217/09. Није примљен никакав одговор.
5. Дана 10. марта 2010. године, Комисија је затражила додатне информације од жалилаца у предметима 58/09, 59/09, 60/09, 61/09 и 62/09. Међутим, није примљен никакав одговор.
6. Дана 9. августа 2010. године, Комисија је одлучила да споји предмете бр. 215/09 и 217/09 са већ спојеним предметима бр. 59/09, 60/09, 61/09 и 62/09 сходно правилу 20 Пословника Комисије.
7. Дана 6. октобра 2010. године, Комисија је поновила свој захтев за додатне информације жалиоцима у предметима бр. 59/09, 60/09, 61/09, 62/09, 215/09 и 217/09. Није примљен никакав одговор.
8. Дана 2. децембра 2011. године, Комисија је проследила предмете Специјалном представнику Генералног секретара (СПГС) како би добила примедбе УНМИК-а на прихватљивост жалби. УНМИК је доставио свој одговор 17. фебруара 2012. године.
9. Дана 7. децембра 2011. године, Комисија је поново упутила свим жалиоцима захтев за додатне информације.
10. Дана 1. марта 2012. године, жалилац у предмету 59/09 доставила је Комисији додатне информације и у име осталих жалилаца.

II. ЧИЊЕНИЦЕ

11. Први жалилац је кћерка г. Вељка Фолића. Други жалилац је супруга г. Вељка Фолића. Трећи жалилац је снаха г. Вељка Фолића. Четврти жалилац је син г. Вељка Фолића. Пети жалилац је сестра г. Вељка Фолића. Шести жалилац је супруга г. Милоша Јеврића. Седми жалилац је такође син г. Вељка Фолића.
12. Сродници г. Вељка Фолића наводе да је он јуна 1999. године путовао од Београда до Пећи у намери да пронађе начин да своју супругу и сестру одведе из Ђаковице. Према наводима жалилаца, 19. јуна 1999. године ујутру, г. Вељко Фолић, заједно са г. Милошем Јеврићем, напустио је манастир Пећке патријаршије у возилу г. Јеврића и упутио се ка кући г. Јеврића у Пећи. Жалилац наводи да су ова двојица мушкараца заустављена испред хотела „Метохија“ у центру Пећи од стране чланова Ослободилачке војске Косова, натерана да изађу из возила и одвезена у камиону у непознатом правцу. Од тада се не зна где се они налазе.
13. Први, други, трећи, четврти, пети и седми жалилац наводе да су одмах пријавили отмицу г. Вељка Фолића КФОР-у, УНМИК-у, Међународном комитету Црвеног крста (МКЦК), Црвеном крсту Југославије и Министарству унутрашњих послова Србије. Они такође тврде да су, датума који није назначен, поднели кривичну пријаву међународном тужиоцу Окружног јавног тужилаштва у Пећи. Међутим, они нису добили никакав одговор у вези са статусом истраге.

14. Шести жалилац тврди да је одмах пријавила отмицу г. Јеврића команди КФОР-а у Пећи, МКЦК-у, „Комисији за нестала лица“ и „полицији“. Она такође тврди да је, датума који није назначен, поднела кривичну пријаву међународном тужиоцу Окружног јавног тужилаштва у Пећи. Међутим, она није упозната са тим да ли су релевантни органи предузели неку радњу.
15. Захтеви МКЦК-а за проналажење г. Вељка Фолића и г. Милоша Јеврића остају отворени. Такође, њихова имена се налазе у бази података коју води УНМИК-ова Канцеларија за нестала лица и судску медицину. Име г. Вељка Фолића такође се налази на листи несталих особа, коју је МКЦК проследио полицији УНМИК-а дана 12. октобра 2001. године.
16. Дана 9. децембра 2008. године, одговорности УНМИК-а у области полиције и правосуђа на Косову су престале, а мисија владавине права Европске уније на Косову (ЕУЛЕКС) преузела је пуну оперативну контролу у области владавине права, након саопштења председника Савета безбедности Уједињених нација, 26. новембра 2008. године (S/PRST/2008/44), којим се поздравља даље ангажовање Европске уније на Косову. Између 9. децембра 2008. и 30. марта 2009. године, сви списи кривичних предмета које су поседовали Одељење правде и полиција УНМИК-а предати су ЕУЛЕКС-у.

III. ЖАЛБЕ

17. Жалиоци се жале на УНМИК-ов наводни пропуст да ваљано истражи отмицу њихових сродника. Они се такође жале на душевну бол и патњу, које су им наводно проузроковане овом ситуацијом.
18. Комисија је мишљења да се може сматрати да жалиоци указују, тим редоследом, на повреду права г. Вељка Фолића и г. Милоша Јеврића на живот, загарантованог чланом 2. Европске конвенције о људским правима (ЕКЉП), као и на повреду свог права у смислу забране нечовечног и понижавајућег поступања, загарантованог чланом 3. ЕКЉП.

IV. ПРАВО

19. Пре него што почне да разматра меритум предмета, Комисија мора прво да одлучи да ли да прихвати предмете, узимајући у обзир критеријуме прихватљивости из одељака 1, 2 и 3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.

Наводно кршење члана 2 ЕКЉП

20. Жалиоци се у суштини жале на недостатак адекватне кривичне истраге у вези са отмицом г. Вељка Фолића и г. Милоша Јеврића.
21. У својим примедбама, СПГС не оспорава прихватљивост овог дела жалби.
22. Комисија је мишљења да жалбе везане за члан 2 ЕКЉП покрећу озбиљна чињенична и правна питања чије би разрешење требало да зависи од процене меритума. Према томе, Комисија закључује да овај део жалби није очигледно неоснован у смислу члана 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.

23. Нису установљени други разлози на основу којих би овај део жалби био проглашен неприхватљивим.

Наводно кршење члана 3 ЕКЉП

24. Жалиоци наводе душевну бол и патњу које су проузроковане њима и њиховим породицама околностима везаним за нестанак њихових чланова породице.

25. У својим коментарима, СПГС тврди да, иако жалиоци наводе да су претрпели душевну бол и патњу због нестанка, не постоје изричито наводи да је одговор УНМИК-а на нестанак г. Вељка Фолића и г. Милоша Јеврића проузроковао тај страх и патњу. Због тога је овај део жалби неприхватљив као очигледно неоснован.

26. Комисија се позива на судску праксу Европског суда за људска права која се тиче питања да ли се чланови породице настале особе могу сматрати жртвама поступања које је супротно члану 3 ЕКЉП којим се забрањује нечовечно поступање. Европски суд прихвата такву могућност, што зависи од постојања „нарочитих чинилаца који доводе до тога да патња коју преживљава [члан породице] добије димензију и одлике различите од емоционалне туге каква се може сматрати неизбежном код особа које су у сродству са жртвом озбиљног кршења људских права“. Суд даље сматра да „у пресудне елементе спадају непосредност крвног сродства, конкретне околности везане за породични однос, мера у којој је члан породице био сведок предметних догађаја, ангажованост члана породице у покушају да прикупи информације о насталој особи и начин на који су надлежни органи одговорили на такво распитивање“. Суд такође наглашава „да суштина те повреде не лежи толико у чињеници да је члан породице нестао, већ се односи на реакције и ставове надлежних органа на насталу ситуацију након што им је предочена“ (видети нпр. Европски суд за људска права (ЕСЉП) (Велико веће), *Чакићи против Турске*, бр. 23657/94, пресуда од 8. јула 1999, § 98, *ЕКЉП*, 1999-IV; ЕСЉП (Велико веће), *Кипар против Турске*, бр. 25781/94, пресуда од 10. маја 2001, § 156, *ЕКЉП*, 2001-IV; ЕСЉП, *Орхан против Турске*, бр. 25656/94, пресуда од 18. јуна 2002, § 358; ЕСЉП, *Базоркина против Русије*, бр. 69481/01, пресуда од 27. јула 2006, § 139; видети такође Саветодавна комисија за људска права (ХРАП), *Здравковић*, бр. 46/08, одлука од 17. априла 2009, § 41) и ХРАП, *Радисављевић*, бр. 156/08, одлука од 17. фебруара 2012, § 18).

27. Комисија сматра да жалилац може да се позове на кршење члана 3 ЕКЉП чак и ако не постоји изричита референца на конкретне поступке надлежних органа ангажованих у истрази јер и пасивност надлежних органа и недостатак информација пружених жалиоцу могу да указују на нечовечно поступање надлежних органа према жалиоцу (видети случај *Младеновић*, бр. 99/09, одлука ХРАП од 11. августа 2011, § 22; случај *Петковић*, бр. 133/09, одлука ХРАП од 16. децембра 2011, § 20).

28. Комисија је мишљења да овај део жалби покреће озбиљна чињенична и правна питања, чије би разрешење требало да зависи од процене меритума. Према томе, Комисија закључује да овај део жалби није очигледно неоснован у смислу члана 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 и одбацује приговор који је уложио СПГС.

29. Нису установљени други разлози на основу којих би овај део жалби био проглашен неприхватљивим.

ИЗ ОВИХ РАЗЛОГА,

Комисија, једногласно,

ПРОГЛАШАВА ЖАЛБЕ ПРИХВАТЉИВИМ.

Андреј АНТОНОВ
Извршни службеник

Марек НОВИЦКИ
Председавајући